

Milí čtenáři,

pokud se chystáte na poklidné strávení druhého ryze letního měsíce někde na toulkách přírodou, snad vezmete zavděk několika řádkami dosvědčujícími, že tu navazujeme na úsilí s košatou a hluboce strukturovanou tradicí. Už pravzor dnešních poutníků lord George Gordon Byron se výstižně vyznal ze svých nálad: „Mám lidi rád, však na svých výletech miluji přírodu, v ní nacházím sebe: kým jsem, kým budu po letech, a splývám s všehomírem v extázi, kterou když popíšeš, jen pokazím.“ U nás se zhruba před sto lety o odbornou analýzu turistiky pokusil známý Jiří Guth-Jarkovský. V jeho „turistickém katechismu“ najdeme řadu půvabných a zároveň zasvěcených postřehů, jejichž platnost přetrvává a které navíc dýchají étosem, k němuž se dnes otevřeně odhodlává již jen málokdo; vést s nimi dialog může být osvěžující: Proč vůbec cestovat pěšky? „Rozhled po rozlehlém kraji jest vůbec vrcholným cílem turistiky a možno jej porovnat – ač-li vůbec porovnání jest přípustno – s pocitem těžkého atleta, který protivníka položil na lopatky.“ A stojí ta námaha vůbec za to? „Na cestu je zapotřebí dobré mysli, trpělivosti, zřící se denního a obvyklého pohodlí, zapomenouti všecky domácí starosti a nevšímáti si drobných i nedrobných nepříjemností jako špatného počasí, špatné stravy apod.“ Je lépe v cizině, nebo doma? „Podrob se mravům každé země, jež neshledávej ani divnými, ani směšnými nebo divokými, vyjma mravy Kanibalů.“ A jestliže je úterý, musíme být v Belgii? „Není třeba viděti mnoho, ale to co vidíme, zažívejme důkladně a cele.“ A není celý Guth-Jarkovský jen historická památka a má vůbec co říci k dnešku? „Kdo měl už příležitost účastniti se automobilového výletu nebo dokonce automobilové cesty, při které auto jakoby polykalo silnici takřka se vzpírající, snadno poznal, že při podobné rychlé jízdě neběží již o požitek z přírody, ale spíše o dráždění nervů“ (napsáno v roce 1917!).

Zato na přelomu července a srpna 2009 bylo napsáno několik článků, pozvánek a dalších textů do nynějšího Ďáblíka. Z nabídky vyjímáme: dokončení komentáře k eko-výzkumu CVVM, finanční rozvahou podepřený pohled na plánovanou výstavbu dalších bloků Temelína, čísly podobně vyfutrovaná rekapitulace úsilí o ochranu břehulí, zpráva o meziúspěchu obcí ohrožených plány na vybudování úložiště radioaktivního odpadu, upozornění na další stavební záměry v Českých Budějovicích, zprávy o nových projektových záměrech Cally, letní zamyšlení nového pracovníka naší kanceláře a snad oceníte i časový předstih našich pozvánek: nejen na zářijovou mezinárodní klimatickou konferenci v Praze, ale také (koncem srpna) na (již dříve odloženou) vycházku za netopyry. Stále přívětivé léto vám všem.

Tomáš Malina

Regenerace a její skryté významy

Pod pojmem *regenerace sídliště* by si člověk nejspíše představil zkvalitnění veřejných prostranství, eliminaci automobilové dopravy, ozelenění betonových ploch, prostor pro hraní dětí, odpočinek pro důchodce. Ani by snad nikoho nenapadlo, že regenerace může mít negativní vliv na životní prostředí. To je přece proti smyslu významu slova *regenerovat*, tedy *obnovit*. V případě pěkně vypečeného názvu „Regenerace sídliště Máj“ je však opak pravdou. Pod tímto záměrem se totiž skrývá především vytvoření nových venkovních parkovacích míst, zprůjezdění dosud klidných vnitrobloků, zkapacitnění silnice M. Horákové, která bude propojena s plánovanou přeložkou. Nemluvě o plošném kácení.

Aut nejspíš neubude, ale nebylo by racionálnější umístit auta pod zem a soustředit se na vytvoření skutečně kvalitního veřejného prostoru? Je skutečně nutné vykácet většinu sice nepříliš kvalitní, ovšem alespoň trochu vzrostlé výsadby? Kvalitní veřejná prostranství jsou taková, kde je člověku příjemné jít pěšky, zastavit se, sednout si na lavičku nebo na trávu, poklábosit, setrvat delší dobu, než je nutné. Naopak veřejné prostory nevlídné k člověku jsou ty, které jsme ochotni míjet jen prostřednictvím auta, a pokud už jsme nuceni se v nich pohybovat pěšky nebo na kole, tak se je snažíme opouštět co možná nejrychleji. Výsledek je ten, že v daném místě převládnou pouze auta, přestanou být vhodná pro ostatní život.

Zpříjemnit veřejný prostor, regenerovat jej ve skutečném smyslu slova, jistě není snadná záležitost. Není ani příliš možností, kde se inspirovat. Příkladem je českobudějovická Lannova třída, kterou rozhodně nelze nazývat bulvárem jednadvacátého století. Ulici hyzdí nesmyslné množství druhů dlažby, zeleň je zde očividně jen povinnou výbavou. Vyřešen není ani provoz pěších, cyklistů a zásobování, všichni se navzájem pletou pod nohy. Jediným pozitivem je snad element vody, který by však měl být pro veskrze pěší bulvár samozřejmostí.

A opětovně vyvstává otázka. Proč na podobné velké výzvy není vypsána veřejná soutěž, proč není otevřen prostor pro hledání skutečně nejvhodnějšího a nejkvalitnějšího řešení? Proč dochází k takovým absurditám, kdy je regenerace nastavena tak, že musí být eliminován její negativní vliv na životní prostředí?

Pavla Matějková

Calla se setká s hejtmánem na schůzce o Boleticích

V srpnu se Calla zúčastní osobní schůzky s hejtmánem Zimolou ohledně budoucnosti vojenského prostoru Boletice. Vedení Jihočeského kraje sice na jaře vyslovilo o odstoupení od záměru lyžařského centra na Špičáku, ovšem z návrhu připravovaných Zásad územního rozvoje skiareál prozatím nezmizel, naopak byly vysloveny návrhy umístit v Boleticích úložiště jaderného paliva a vyjmout z držení armády ještě více území, než bylo původně plánováno. Z toho důvodu požádala Calla jihočeského hejtmana o schůzku, která by měla objasnit některé dosud nezodpovězené otázky kolem Boletic.

Calla také v rámci projektu Blokového grantu Nadace rozvoje občanské společnosti připravuje ve spolupráci s Vysokou školou ekonomickou zpracování studie ohledně reálného rekreačního potenciálu území Boletic. V souvislosti se zpracováním studie bude osloveno též vedení újezdního úřadu Boletice a starostové sousedních obcí. Studie by měla být zveřejněna v prvním pololetí roku 2010. O vývoji jejího zpracování budeme čtenáře Ďáblíka průběžně informovat.

Pavla Matějková

Zahájeno stavební řízení přeložky z Nádražní do Dobrovodské ulice

Odbor dopravy Magistrátu města České Budějovice vyvěsil na úřední desce oznámení o zahájení stavebního řízení přeložky silnic II/156 a II/157 – 1. etapa. Jedná se o podzemní propojení ulic Nádražní a Dobrovodské pod nákladovým nádražím. Součástí stavby dle oznámení budou také nové dva mosty přes Dobrovodskou stoku, cyklostezka a vegetační úpravy. Do podkladů rozhodnutí a projektové dokumentace lze nahlédnout v úředních dnech na odboru dopravy a silničního hospodářství magistrátu města v Kněžské ulici č. 19. Účastníci řízení, kteří budou stavbou přímo dotčeni, by měli být o zahájení řízení informováni do vlastních rukou. Není vyloučeno, že z dotčených obyvatel budou stavebním úřadem zahrnuti jako účastníci pouze někteří. Vzhledem k dopravním změnám lze však předpokládat, že stavbou bude ovlivněn velký počet obyvatel v dané lokalitě. Ten, kdo je obyvatelem přilehlých ulic, má tedy právo na uplatnění námitek v rámci stavebního řízení, ať již byl obslán či nikoliv. Za účastníka je pak považován až do doby, kdy úřad rozhodne usnesením, zda účastníkem řízení je, či není.

Více na:

<http://www.c-budejovice.cz/cz/magistrat/Stranky/uredni-deska.aspx?page=2&detail=1829>

Pavla Matějková

Díky projektu Cally vznikla letos největší kolonie břehulí v kraji

Jak jsme už v Ďáblíku psali, Calla v letošním roce realizuje projekt na podporu hnízdění chráněných břehulí říčních. Díky podpoře Ministerstva životního prostředí ČR se podařilo upravit na třech lokalitách hnízdní stěny. Jedná se o pískovny ve Lžíně na Tábořsku, Záblatí na Třeboňsku a Třebči na Borovansku. Při kontrolách prováděných naším stálým spolupracovníkem Petrem Henebergem a Olgou Dvořákovou v nich bylo napočítáno celkem 863 břehulích nor.

V pískovně Lžín bylo po úpravě zaznamenáno 129 hnízdních nor, v pískovně Záblatí 686 hnízdních nor a v pískovně Třebeč 48 hnízdních nor. O něco nižší počet břehulí v Třebči souvisí

s úpravou stěny a zvýšením počtu břehulí v nedaleké pískovně Nakolice, kterou provedla těžební firma po domluvě s nevládními organizacemi. Celkově ve třech pískovnách zahrnutých do projektu Cally hnízdí téměř třetina jihočeských břehulí.

Záblatá pískovna, ve které v loňském roce břehule vůbec nehnízdyly, hostí letos díky našemu projektu největší hnízdní kolonii břehulí v Jihočeském kraji (viz foto Petra Heneberga). Znovu se tak potvrzuje, že vhodná (a nijak drahá) péče o hnízdní lokality břehulí má velkou úspěšnost. Záblatá pískovna byla i v minulosti tradičním hnízdištěm tohoto ohroženého ptačího druhu. Snad se ho podaří udržet i do budoucna.

Jiří Řehounek

Web Jihočeské pískovny má novou rubriku

V rámci probíhajících projektů Cally, které se týkají ochrany a obnovy pískoven, došlo k výrazné proměně specializovaného webu Jihočeské pískovny. Vedle rozšíření a aktualizace stávajících rubrik a uveřejnění některých dokumentů bych rád upozornil na novou rubriku, která dostala název *Příklady dobré praxe*. Obsahuje zatím čtyři popisy obnovy (případně ochrannářského managementu), které můžeme dát za vzor všem budoucím rekultivátorům pískoven. Za pomoc s přípravou rubriky vděčíme Miroslavu Hátlemu a jeho kolegům ze Správy CHKO Třeboňsko. Novou rubriku naleznete na adrese <http://www.calla.cz/piskovny/praxe.php>.

Jiří Řehounek

Projekt Cally na ochranu pískoven uspěl v mezinárodní konkurenci

Projekt Cally s názvem „Pečujeme o pískovny – chráníme břehule a obojživelníky v jižních Čechách“ byl podpořen grantem EOG Association for conservation. Jedná se o sdružení výrobců outdoorového zboží, které každoročně vyhláší mezinárodní soutěž projektů na ochranu přírody. Náš projekt prošel nejprve dvěma koly národního výběru, kde byl vybrán spolu s dalšími třemi za Českou republiku. 17. července proběhlo v Německém Friedrichshafenu vyhlášení a zároveň zahájení osmi nově podpořených projektů na rok 2009. V evropském finále pak kromě Cally uspěl i projekt libereckého sdružení Čmelák – Společnost přátel přírody. Podpořen byl například i francouzský projekt na ochranu zbytků madagaskarské přírody, projekt na ochranu medvěda hnědého v severním Španělsku nebo německý projekt zaměřený na rekonstrukci stezky přes východní Alpy.

Hlavní částí podpořeného projektu je pokračování našich aktivit v praktické ochraně přírody. Můžeme díky němu příští rok upravit celkem pět hnízdních stěn pro břehule a již tento rok na podzim budeme ve třech

pískovných vylepšovat podmínky pro rozmnožování obojživelníků. Podaří se nám tak mimo jiné i v příštím roce udržet a rozšířit aktivity na poli praktické obnovy a ochrannářského managementu přírodovědně cenných pískoven. Projekt zahrnuje také odborné průzkumy lokalit a osvětové aktivity.

O průběhu projektu budeme samozřejmě na stránkách informovat. A jistě se najdou i možnosti, jak se můžete do projektu zapojit také vy, čtenáři Dáblíku.

Jiří Řehounek, Olga Dvořáková

Česko nepotřebuje další reaktory

Nepřiměřeně vysoké investiční náklady by si vyžádala výstavba dvou nových reaktorů v Temelíně. V době, kdy Česku nehrozí nedostatek elektrické energie, považují Hnutí DUHA a Calla za zbytečnou stavbu nových jaderných bloků, která zvýší vývozy elektřiny firmy ČEZ. Navíc už současné efektivní technologie mohou snížit energetickou náročnost českého průmyslu o 23 %. Číslo odpovídá roční produkci elektřiny dvou současných reaktorů v Temelíně. Ekologické organizace tak reagují na zahájení veřejné zakázky největší tuzemské elektrárenské společnosti.

Závěrečná zpráva Nezávislé energetické komise zřízená při Vládě České republiky uvádí cenovou relaci nákladů na stavbu nových atomových reaktorů ve výši 3000 euro na každý instalovaný kilowatt [Podrobnosti viz <http://www.vlada.cz/assets/ppov/nezavisla-energeticka-komise/aktuality/zpravanek081122.pdf>; Strana 113, Tabulka 10.11]. Při současném kurzu by to znamenalo, že projekt ČEZ přijde na 273 miliard korun. Předpovědi energetických společností a ratingových agentur z roku 2008 jsou ještě pesimističtější a pohybují

se v intervalu 5000 až 8000 dolarů/kW (3790 až 6060 euro/kW).

Obě ekologické organizace při této příležitosti upozorňují, že jaderná energetika je odvětví, které je i po více než padesáti letech existence závislé na různých formách státní podpory: garance za úvěry, daňové úlevy, pomoc v ekonomických nesnázích, financování různých částí palivového cyklu a podobně. Největší skrytou dotací na výrobu elektřiny jaderným štěpením je takzvaná omezená odpovědnost provozovatelů za škody, které může havárie atomového reaktoru způsobit.

Nevyřešená zůstává také problematika jaderného odpadu. Další reaktory znamenají tisíce tun vyhořelého jaderného paliva navíc, aniž by bylo jasné, kde skončí ten stávající. Stát zatím nebyl schopen najít dohodu s obcemi s vhodným geologickým podložím na umístění hlubinného úložiště.

Martin Sedlák z Hnutí DUHA řekl: „*Jaderná energetika není úplně marginální. Ale rozhodně není a nebude hlavním řešením našich energetických problémů. Energetická efektivnost dává České republice nesrovnatelně větší možnosti: zvýšením energetické efektivity v průmyslu lze snížit naši spotřebu o ekvivalent dnešního Temelína. Pouhé dvě rozestavěné atomové elektrárny v Evropě napovídají, že doba megaelektráren skončila. Chce-li však ČEZ vést debatu o reaktorech, dobrá. Ale první nutnou podmínkou je zavedení plné odpovědnosti za případné škody, které jaderné elektrárny ČEZ způsobí.*“

Edvard Sequens ze sdružení Calla doplnil: „*Hrozící stavba nových reaktorů v JE Temelín především posílí již tak dominantní pozici firmy ČEZ v české elektroenergetice. Žádoucí cesta k bezpečné energetice, tedy malým, pružným a bezpečným zdrojům v blízkosti spotřeby se tak notně oddálí.*“

Některá fakta o jaderné energetice:

- České republice nehrozí nedostatek elektřiny. V roce 2008 činil čistý vývoz elektřiny přes 11 tisíc GWh, to odpovídá současnému výkonu Jaderné elektrárny Temelín.
- Jaderné elektrárny nesnižují energetickou závislost České republiky: po roce 2010 se ČR stane díky smlouvám ČEZ závislá výhradně na ruském jaderném palivu.
- Z ČEZem předložené zprávy pro posouzení záměru vybudování nového jaderného zdroje v Temelíně pro posuzování vlivů na životní prostředí vyplývá, že navrhovaný celkový výkon 3 400 MW ČEZ neporovnával s potenciálem energetické efektivity či v kombinaci různých zdrojů (např.: obnovitelné zdroje, energetická efektivita, zemní plyn).

- Jaderné elektrárny tzv. třetí generace nejsou levná záležitost:
  - Smlouva na výstavbu reaktoru typu EPR ve finském Olkiluotu byla uzavřena na 3,2 miliardy eur a elektrárna měla být spuštěna letos. Nyní má už tříletý skluz a rozpočet překročil 5 miliard.
  - Letos stejný reaktor nabídl dodavatel (Areva) ve výběrovém řízení na výstavbu reaktorů v Kanadě. Nabízená cena byla ve výši 7,35 miliard EUR za reaktor (tedy cca 200 miliard Kč). Kanadská vláda po oznámení ceny ze záměru odstoupila. (<http://www.thestar.com/business/article/665644>
<http://www.thestar.com/news/ontario/article/666396>)
- Pokud chce ČEZ stavět, měl by nést plnou finanční odpovědnost za případné škody:
  - Dojde-li v Temelíně k vážné havárii, všichni postižení dostanou dohromady podle tzv. atomového zákona jen osm miliard korun. Expertní odhad Evropské agentury pro životní prostředí však uvádí spodní odhad škod ve výši až 80 miliard euro (cca 2200 miliard korun).
  - ČEZ má paradoxně své vlastní zařízení v elektrárně pojištěno na 35 miliard korun.
  - V chemickém průmyslu a dalších rizikových odvětvích obdobná omezení pojistného plnění neexistují.
  - Stávající pravidla omezené odpovědnosti za jadernou škodu vytlačují zelenou energetiku. Studie zpracované pro Evropskou komisi uvádějí příklad Francie, kde kdyby si jaderné reaktory platily běžné, plně tržní pojistné, zvýšili by se náklady na výrobu elektřiny o 5,0 c€/kWh – a tudíž by už nyní byly na volném trhu schopny konkurence i větrné elektrárny (3,6–5,1 c€/kWh).
- Jaderné elektrárny nejsou účinným řešením pro odvrácení hrozby klimatických změn:
  - Mezinárodní energetická agentura (IEA) propočítala, že už se současnými technologiemi je reálné do roku 2050 snížit emise oxidu uhličitého o 50 %. Podle IEA budou prim hrát především energetická efektivnost a rozvoj obnovitelných zdrojů – mohou pokrýt až 57 % z potřebného snížení emisí. Jaderná energetika by zajistila dalších šest procent, pokud každý rok v letech 2005–2050 do provozu uvede 24–32 reaktorů, každý o výkonu 1000 MW: přitom například loni nebyl spuštěn ani jeden. (<http://www.iea.org/Textbase/techno/etp/index.asp>)

Z tiskové zprávy Cally a Hnutí DUHA ze 3. srpna 2009 Edvard Sequens

Drobný úspěch obcí ohrožených úložištěm

Obce z lokalit ohrožených vyhledáváním hlubinného úložiště pro vysoce radioaktivní vyhořelé jaderné palivo slaví malý úspěch: z Politiky územního rozvoje České republiky, kterou přijala vláda 20. července, bylo vyškrtnuto všech šest lokalit, které stát již dříve vybral jako teoreticky vhodná místa pro budoucí úložiště. To kritizovali starostové obcí, dotčené kraje i nevládní organizace, neboť chránit všechny dnes vytipované lokality v územních plánech je nesmyslné a předčasné. I podle vládní koncepce nakládání s radioaktivními odpady mají být územně chráněny pouze poslední dvě nejvážnější lokality, a to nejdříve po roce 2015.

Sdružení Calla a Hnutí DUHA však upozornily, že nebezpečí stavební uzávěry tímto nepominulo. Ve schválené Politice územního rozvoje ČR zbyl úkol pro Ministerstvo průmyslu takovou ochranu stanovit i nyní. Není však jasné, kde a zda vůbec to udělá. Je také důležité změnit dnešní netransparentní a nedemokratickou podobu procesu. Obce jsou nadále podle atomového zákona vyloučeny z probíhajícího procesu o výběru konečné lokality pro úložiště. Podle sdružení je třeba dát obcím a krajům právo spolurozhodovat o kontroverzních úložištích radioaktivních odpadů. Současně také upozornily, že paradoxně nejdále se s budováním úložiště radioaktivních odpadů dostalo Švédsko a Finsko, kde dotčené obce mají

dokonce právo veta. Spolurozhodování totiž posiluje důvěru místních lidí ke státu. Více informací v publikaci Hnutí DUHA a sdružení Calla – Radioaktivní hádanka: http://www.calla.cz/data/energetika/ostatni/infolist_RAO.pdf.

Jinak je ovšem Politika územního rozvoje výrazně problematickým dokumentem, jejímž schválením odvedla Fischerova úřednická vláda špinavou práci za vlády politické. V územních plánech se tak ocitají nejen plochy pro rozšíření jaderných elektráren v Temelíně a Dukovanech, ale i v severomoravských Blahutovicích, kde by podle nukleárních snů měla stát třetí česká jaderka. Přijato je i nové velké vedení velmi vysokého napětí z Temelína k Havlíčkovu Brodu. V doprovodném usnesení vlády se ocitl i kanál Dunaj-Odra-Labe, na jehož územní ochraně pro stavbu se tak nic nemění.

S použitím tiskové zprávy Cally a Hnutí DUHA Edvard Sequens

Paradox lesních brouků

Už jsem v Ďáblíku vícekrát psal, že hmyzích druhů v ČR nezadržitelně ubývá. Trochu paradoxně se to týká i lesních brouků, ačkoli rozloha lesů se v ČR dlouhodobě zvyšuje. Potíž je v tom, že lesy dnes vypadají poněkud jinak, než tomu bylo dříve.

Ty známé a vzácné druhy lesních brouků totiž nevezmou za vděk jakýmkoli stromem. Potřebují strom velký a alespoň částečně osluněný. Abych parafrázoval kolegu-entomologa Jakuba Horáka: „Skoro všechny lesní druhy brouků potřebují slunce. A ty, o kterých se píše, že ho nepotřebují, ho potřebují taky.“ Jenomže takový strom nemá v současném lesním hospodaření příliš mnoho šancí vyrůst a zestárnout, protože doba obmýti bývá v životě stromu nepřekročitelným datem. Ani ponechání tzv. výstavků (několika nepokácených stromů na pasece) mnoho neřeší. Tyhle stromy nejsou zvyklé na prostor, mají úzké koruny a často nevydrží dlouho.

A tak si lesní druhy hmyzu hledaly nový domov. Shodou příznivých okolností ho našly na místech, kde by to normální člověk asi nečekal. V zámeckých parcích, ve starých zanedbaných sadech, v alejích kolem cest a silnic, na hrázích rybníků, v parcích a městské zeleni. Právě péče o tato místa dnes rozhoduje o přežití velké části lesních druhů brouků na většině území ČR. Běžný obyvatel Českých Budějovic (a dost možná i leckterý přírodovědec) by byl překvapen, co všechno se skrývá pod kůrou i těch nejběžnějších stromů na ulicích.

Část letošní dovolené jsem trávil v Hodoníně. Jižní Morava je na mnoho hmyzích skupin obecně bohatší než zbytek naší země. Má totiž geograficky i podnebí blíže na Balkán. Pokud byste však čekali, že za roháči, tesaříky obrovskými (viz foto) a dalšími hmyzími unikáty se musíte vydat do hlubokých lesů, možná byste je nikdy nenašli. Daleko jednodušší je projet se párkrát s kočárkem okrajovou částí hodonínského sídliště Bažantnice, jako jsem to udělal já.

Zdá se až nedůstojné, když se majestátní tesařík obrovský (největší zástupce své čeledi na našem území) krčí na podezdívce polorozpadlé garáže. Ale tohle běžné socialistické sídliště (stejně jako sousední tzv. Hornická čtvrť) je plné velkých dubů, které tu zbyly po dřívějším lese, a nikdo je až na výjimky nepokácel. Stojí osamocené nebo ve skupinkách a praží na ně slunce. Další osud vzácných brouků pochopitelně závisí i na tom, jak citlivě bude hodonínská radnice řešit kácení a také náhradní výsadbu za pokácené stromy.

Vlastně se hodonínská Bažantnice v leccem podobá největšímu českobudějovickému sídlišti Máj, na kterém není větších dubů zase tak málo. Tesaříky obrovské (a mnoho dalších broučích klenotů) máme v Budějovicích v podstatě za humny – v okolí Hluboké nad Vltavou. Vydrží nám ty májské duby tak dlouho, abych se dočkal tesaříka obrovského i na fasádě našeho paneláku?

Jiří Řehounek

Okurková sezóna

V okurkové sezóně média semelou prakticky cokoli. Mezi různými roztomilými zvířátky, vlnami veder a prázdninovými úrazy se tak čas od času objeví i biologické téma, o které by televize Nova mimo letní sezónu ani nezavadila. Ve druhé polovině 90. let to byla třeba mandelinka s krásným jménem *Chrysomela vigintipunctata*.

Řada broučích druhů se čas od času vyskytne ve větším množství, než je obvyklé. Některé z nich (třeba lýkožrouti smrkoví) pravidelně jednou za několik let, jiné nepředvídatelně. A právě to byl i případ zmíněné mandelinky, která po několik let způsobovala v ČR holožírny na vrbách. To pak stačilo natočit takovou ožranou vrbu, pozvat k tomu zástupce rostlinolékařské správy nebo entomologa a natočený materiál správně sestříhat. „Nový americký brouk“ byl na světě.

Jenomže tenhle brouk není přivandrovalec, ale starousedlík. Holožírny způsoboval pár let, ale jen v některých oblastech a pouze na několika druhích vrb. A pak přestal média zajímat úplně, protože jeho „přemnožení“ nemělo dlouhého trvání. Dnes to není nijak vzácný druh, ale žádnou jím dohola ožranou vrbu jsem už hezky dlouho neviděl.

Měl bych ovšem pro letošek jiné typy na zásadní reportáž. Jen přemýšlím, jestli zavolám redaktory Novy k olším ohlodaným bázlivcem olšovým (taky patří k mandelinkovitým broukům), nebo ke šřovíkům perforovaným až na žilnatinu mandelinkou *Gastrophysa viridula*.

A mezitím tu bez povšimnutí hromadných sdělovacích prostředků probíhá skutečná broučí invaze. Na svém vítězném tažení Evropou k nám dorazil severoamerický bázlivec kukuřičný, po celém světě vyhlášený jedlík kukuřice, a na našich polích se má čile k světu. Ale koho by to, prosím vás, teď v létě zajímalo...

Jiří Řehounek

I strom může být hrdinou

V celostátní anketě Strom roku 2009, vyhlašované programem Strom života Nadace Partnerství a Ministerstvem životního prostředí, byla porotou oceněna titulem *Strom hrdina* hrušeň rostoucí v Borovanech na Budějovické ulici. Ano, ta již tolikrát trápená hrušeň obecná (*Pyrus communis*), která roste na veřejně přístupném pozemku, tvoří zde poměrně malebnou dominantu a ničemu nepřekáží. Již na začátku roku 2006 jí někdo obsekal kořenové náběhy, později oloupal velké pruhy kůry a následně v roce 2008 pak přerušil zbývající části lýka. A přesto se letos na jaře opětovně zazelenala a pokryla tisícovkami květů. Ne nadlouho. Neznámý opět udeřil, strom navrtal ze všech stran a otrávil zatím neznámým jedem spolu s dalšími 14 lipami. Hrušeň proschla, ale nevzdala to. Teprve jaro však ukáže, zda má šanci přežít.

Mezi finalisty soutěže Strom roku 2009 se z devíti jihočeských uchazečů probojovala také hrušeň – Žižkova hrušeň z Otěvku. Tu do soutěže nominoval pan Josef Buřič se svou rodinou. „Přihlašujeme ji, protože se nejedná o obyčejnou hrušeň, ale o královnu, vedle jejíž vitality, stáří a mohutnosti se musí cítit každý člověk naprosto nicotný,“ poznamenal ve svém návrhu Josef Buřič. Strom však není zajímavý pouze svým

honosným vzhledem. Váže se k němu dávná legenda, podle které se pod předchůdkyní dnešní hrušně scházel

Ješek z Otěvěku se svým přítelem Janem Žižkou. Protože byli oba stejného smýšlení, často diskutovali o utlačování drobných zemanů rožmberskou vrchností. Zmiňovanému Ješkovi z Otěvěka se ale nakonec znelíbilo Žižkovo lapkovství a své přátelství s ním brzy ukončil.

Chcete-li pomoci podpořit otěvěckou hrušňu anebo jiného z dvanácti dřevěných finalistů, zavítejte na webové stránky www.stromzivota.cz/anketa, kde najdete vše potřebné. Hlasovat je možné až do 10. října prostřednictvím dárcovských SMS zpráv ve tvaru DMS STROM1-12 odeslaných na číslo 87 777 nebo zpoplatněných hlasovacích archů. Vybrané peníze poputují do veřejné sbírky a budou přerozděleny na výsadby stromů a pokácených alejí nebo zvelebování veřejných prostranství. Vítězný strom Nadace Partnerství slavnostně vyhlásí 22. října na Koncertu pro stromy, kde zazpívá Marta Kubišová. Připomeňme, že Stromem roku 2008 se stal Jihočech – lípa Jana Gurreho z Říмова.

Edvard Sequens

CVVM, Češi a životní prostředí 2.

V tomto článku se vracíme k letošním výsledkům májového dotazování Centra pro výzkum veřejného mínění zaměřeného na oblast životního prostředí. V minulém čísle jsme si prošli odpověďmi z oblasti vnímání tzv. globálních témat, spokojenosti lidí se stavem životního prostředí v republice, v místě bydliště tázaných a také co konkrétně pro životní prostředí dělají oslovení. Nyní se podíváme na v červenci publikované výsledky nazvané poněkud nesrozumitelně „Hodnocení činnosti v oblasti ochrany životního prostředí“.

V otázce, jak se naše republika stará o životní prostředí, mírně převládá názor, že starost je přiměřená (51 %) nad míněním, že starost je nedostatečná (42 %). Lidé se téměř výhradně kloní k těmto dvěma variantám odpovědi. Třetí, že by se stát staral o životní prostředí příliš mnoho, si myslí minimum české populace (2 %). Od roku 2006 došlo k pozvolnému nárůstu spokojených (dříve se k přiměřenosti klonilo 46 % oproti 49 % „nespokojenců“). Signifikantní je, že lidé, kteří deklarují zájem o informace (viz níže), se výrazně častěji domnívají, že se Česká republika stará o životní prostředí nedostatečně. Lidé příznávající nezájem o dané informace se přiklánějí k tomu, že starost je přiměřená, nebo častěji nevědí.

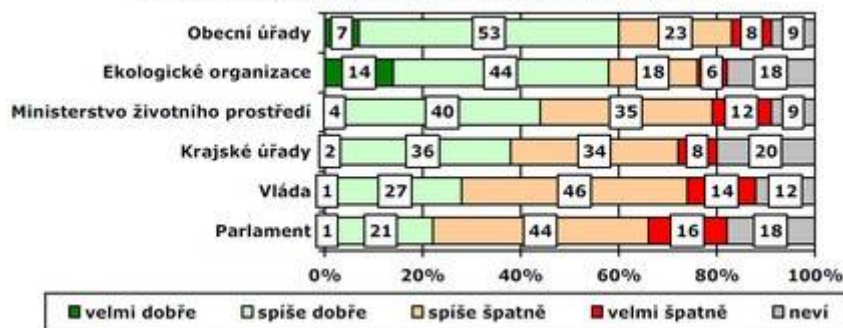
U hodnocení činnosti vybraných úřadů a institucí v oblasti ochrany životního prostředí je nejlépe vnímána aktivita obecních úřadů (60 % kladných odpovědí) a, což nás může těšit, aktivita ekologických organizací (58 % kladných odpovědí). Méně pozitivně nahlízejí čeští občané na činnost ministerstva životního prostředí (44 %) a krajských úřadů (38 %). Nejméně příznivě (a tedy spíše záporně) je viděno působení vlády (28 % kladných odpovědí) a parlamentu (22 % kladných odpovědí). Zajímavé je, že z hlediska opačného hodnocení jsme jako ekologické organizace dopadly nejlépe – negativně nás vnímá „jen“ čtvrtina populace (24 %) na rozdíl od obecních úřadů (31 %) až k vládě a parlamentu (60 %).

Zájem o informace týkající se životního prostředí v České republice mají podle svých slov více než dvě třetiny (68 %) občanů. Nezájem o informace o životním prostředí vyjadřuje necelá třetina lidí (31 %), ale rozhodný nezájem je přitom zanedbatelný (3 %). Tento poměr je dlouhodobě takřka stabilní. Větší zájem o informace týkající se životního prostředí v ČR projevují podle očekávání lidé s vyšším vzděláním, zejména vysokoškolsky vzdělaní a lidé s dobrou životní úrovní. Pokud jde o hodnocení dostatku informací o stavu životního prostředí v České republice, přibližně dvě pětiny lidí (41 %) říkají, že jich mají dostatek, naopak 55 % tvrdí, že informací o životním prostředí se jim nedostává. Nepřekvapí ani, že lidé, kteří deklarují zájem o informace ohledně životního prostředí v ČR, také ve větší míře pocítují dostatek těchto informací ve srovnání s těmi, kteří se o zmíněný typ údajů nezajímají.

Zprávu i s grafy, které se do Dáblíka nemohly vejít, najdete na www.cvvm.cas.cz.

S využitím tiskové zprávy Centra pro výzkum veřejného mínění Edvard Sequens

Graf 2. Hodnocení činnosti v ochraně životního prostředí

Pokračujeme v průběžném sbírání podivuhodných výroků, které se utkají v celostátní soutěži Zelená perla roku 2009. Tentokrát budou mít organizátoři situaci komplikovanější, protože autory níže uvedeného citátu jsou hned tři představitelé kraje Vysočina.

Přidejte se též se svými návrhy!

„Je tedy dobře, že se kraj Vysočina snaží výstavbu větrných elektráren regulovat. Závazek vůči Evropě, který možná byl potvrzen za naši zemi trochu neuváženě, je možné splnit i tak, že prosadíme přesun jaderné energetiky do „čistých“ technologií, do výroby z obnovitelných zdrojů. Takové řešení by bylo žádoucí z hlediska obecného zájmu, nejen pro Vysočinu, ale pro Českou republiku i celý středoevropský prostor.“

Stanovisko kraje Vysočina k výstavbě větrných elektráren, 7. dubna 2009, podepsáni:

Jiří Běhounek, hejtman kraje Vysočina

Zdeněk Ryšavý, radní kraje pro oblast informatiky, životního prostředí a územního plánování

Zdeněk Kadlec, ředitel Krajského úřadu kraje Vysočina

Být, či nebýt ekologický?

Je čas prázdnin. Měli bychom načerpat nové síly a alespoň trochu vystoupit z běžných pracovních povinností. Každý z nás ví nejlépe o tom, jakým způsobem si odpočine a co pro to udělat. Jistě souhlasíte s tím, že relaxace, regenerace a reflexe podstatně patří ke kvalitnímu životu. Dokonce jsou to podmínky úspěšné činnosti člověka vůbec. Určitě byste také souhlasili s tím, že bez odpočinku by se váš život stával postupně hektičtější a povrchnější a vedl by nakonec k tomu, že byste byli k nedobrovolnému odpočinku vlastně přinuceni. Opačným extrémem by byla naprostá nečinnost, jež by měla podobné důsledky jako extrém první. Většina lidí tedy volí cestu aktivního odpočinku. Jedním ze způsobů, jak aktivně odpočívat, je zamyslet se nad některými otázkami svého života a snažit si na ně odpovědět. Jejich zodpovězení vyžaduje na jedné straně vnější klid, což by se vám mohlo o prázdninách podařit, a na druhé straně námahu změnit pohled na svět okolo nás i na nás samé. Tento pohled se v našem všednodenním životě někdy nebezpečně zužuje. Pokud si tedy chcete trochu zafilozofovat a ještě k tomu s ekologickým zaměřením, můžete následující řádky dočíst až do konce. Snad vám následující reflexe pomůže nalézat odpovědi i v jiných oblastech vašeho života a zkvalitní tak prázdninovou relaxaci a regeneraci.

Výchozím bodem naší reflexe je známá hamletovská otázka: Být, či nebýt? Nikdo z nás jistě nepřemýšlí nad tím, zda být či nebýt – protože zkratka je. Je to danost, kterou bereme tak samozřejmě, že nad ní ani neuvažujeme. Každý člověk se nutně musí nejdříve bytostně konfrontovat s realitou své existence, aby si teprve následně mohl položit hamletovskou otázku. Jednoduše řečeno: Abych si mohl vybrat, zda být, či nebýt, musím nejdříve být. Jak prosté a zároveň udivující. Přiznám se, že mi následující skutečnost pořádně vyrazila dech. V období, kdy jsem jako většina mladých lidí řešil smysl své existence, mě tento fakt posunul o pořádný krok dopředu. Za nějakou dobu jsem si přečetl známou a poněkud lapidární Werichovu odpověď na Hamletovu otázku. Zní následovně: Když už člověk jednou je, tak má koukat, aby byl. Zaujala mě a musel jsem souhlasit. Od té doby jsem jí nikdy nezapomněl, ale víc jsem nad ní nepřemýšlel. Vždyť to není vlastně vůbec nic

objevného. Každý kouká, aby byl. Když jsem dnes vymýšlel nadpis a téma článku, který právě čtete, napadlo mě, že v současné době by bylo aktuální doplnit hamletovskou otázku přívlastkem ekologický a zároveň se nechat inspirovat Werichovou odpovědí. Spojíme-li Werichovu odpověď s přívlastkem ekologický a volně jí rozvineme, dostaneme následující tvrzení: Když už člověk jednou je, tak by měl koukat být ekologickým. A já doplním: Neboť je to v jeho vlastním zájmu a mohlo by se stát, že čím méně ekologickým bude, tím více mu hrozí, že přestane být vůbec. Co myslíte? Je to tak?

Já souhlasím a měl bych vám zdůvodnit proč. Pomůže mi k tomu následující představa. Když jsem přemýšlel nad etymologií slova *ekologie*, dospěl jsem k tomu, že základem bude s nejvyšší pravděpodobností řecké slovo *oikos* - dům. Má představa o ekologii tak dostala konkrétní tvar. Tvar domu. Dalším řeckým slovem, které je součástí slova *ekologie*, je slovo *logos*, Má více významů – důvod, smysl, princip, slovo. Můžete si vybrat. Etymologický výklad slova *ekologie* může být tedy dosti široký, spojíme-li tato dvě řecká slova a jejich významy. Jsou prázdniny, dejme tedy fantazii volnější průchod. *Ekologie* může být naukou o tom, že svět je jako jeden velký dům. Ten dům musí mít nějaký důvod a smysl. Důvodem může být potřeba oddělení obyvatel od okolního světa, v našem případě kosmu. Potřeba vlastního životního prostoru, který lépe odpovídá podmínkám života. Smyslem domu je také ochránit před nebezpečím zvnějšku, dále vytvořit jakoby vlastní prostor a v přeneseném významu jakýsi další svět. Principem domu je nějaký stavitel, který zhmotnil svou představu a díky mnoha dalším lidem jí uvedl ve skutečnost. Princip domu je to, v čem má dům svůj původ a počátek. Principem se rozumí i určitý záměr a k záměru patří i cíl. Úmyslně jsem neuvedl žádnou odbornou definici slova *ekologie*. Dejme prázdniny i našim zaběhnutým způsobům chápání a vnímání a zkusme vnímat s větší svobodou. Budeme-li pokračovat stejným způsobem i u slova *ekologický*, můžeme dojít k následujícím představám: *Ekologické* může být to, co respektuje charakter a svébytnost domu, který má své obyvatele. *Ekologické* je udržovat prostor domu tak, aby odpovídal podmínkám života jeho obyvatel. *Ekologické* je zachovat dům takovým, aby chránil obyvatele před nebezpečnými vlivy zvnějšku. A dále, aby byl prostorem pro tvorbu obyvatel, prostorem pro vytváření jejich vlastního prostředí, které je zároveň v harmonii s podstatou domu, s jeho základní myšlenkou (pokud nechceme dům totálně přestavět či zbourat). *Ekologické* je vnímat princip domu, vnímat vývoj a změny domu. Snažit se pochopit jeho počátek i směřování. Nahradíme-li v předcházejících větách slovo *dům* slovem *planeta*, můžeme pochopit filozofii ekologického přístupu, který vychází z etymologického výkladu.

Být, či nebýt ekologický? Koneckonců si na tuto otázku musí odpovědět každý z nás sám. Pokusil jsem se nastínit alternativní chápání *ekologie*. Je to chápání nevědecké, snad umělecké, ale v každém případě inspirativní. Mně osobně pomohlo, abych si vytvořil představu, jež mě může motivovat. Každé rozhodnutí potřebuje motivaci a motivace počítá i s představami. Pokud vás tyto řádky přivedou k přemýšlení, je to dobře. Vaše prázdninové rozhodnutí, zda být, či nebýt ekologickými, bude mít vliv i v následujícím školním roce a všednodenním životě. S trochou odstupem a změnou přístupu se změní váš pohled a snad i představy o ekologii. Pomocí k tomu vám budou jistě i chvíle strávené v přírodě, chvíle v tichu a naslouchání. Změní-li se jedna nepatrná věc ve velkém domě, změní se i dům sám. Změní-li se jen jedna naše myšlenka, která ovlivní naše chování, změníme se i my sami. Naše činnost pak ovlivní i naše okolí a naše prostředí. To pak bude zpětně ovlivňovat i nás.

Vojtěch Šimek

Pozvánky na akce

Calla Vás zve na fotografickou výstavu

„TVÁŘE URANU“

Můžete ji navštívit do 17. 8. na obecním úřadě v Janově Dole, od 18. 8. v Českém Dubu a v září Liberci. Bližší informace na www.calla.cz/uran .

***

**Přípravná skupina Mezinárodního roku planety Země v ČR
a spolupořadatel Jindřichohradecká kulturní společnost, o.s.**

si vás dovoluují pozvat na putovní geovědní výstavu

„Planeta Země mocná a zranitelná“

konanou v rámci iniciativy „2007–2009 Rok planety Země: vědy o Zemi pro společnost“

v Galerii Zámecký mlýn v Jindřichově Hradci

Srdečně vás zveme na vernisáž výstavy, která se koná v pátek 7. 8. 2009 v 17 hodin.

Výstava otevřena denně od 10 do 18 hod. do 4. 10. 2009

Calla Vás srdečně zve na přednášku

'Jak konopí ovlivnilo kulturní i industriální směry ve světě'

s Hankou Gabrielovou

V pátek 14. 8. 2009 od 18.00 hodin

v domě U Beránka v Krajinské ulici 35 v Českých Budějovicích

Význam pěstování a využití konopí od minulosti do současnosti. Podle našich předků nám konopí darovali bohové, abychom je využili od nejmenšího lístku až po nejhlubší kořen. Dává nám potravu, oděv, stavební materiál, papír i palivo. Navíc dokáže léčit nemocné, a může napomoci i při ozdravení vašeho domova.

Po přednášce můžete shlédnout jeden z posledních koncertů Boba Marleyho, který se stal ikonou konopné subkultury.

Přednáška se koná v rámci akce KONOPNÁ SOBOTA, která se uskuteční U Beránka následující den.

Vstupné dobrovolné

Více informací: www.uberanka.cz, www.calla.cz, www.konopa.cz, hana.gabrielova@calla.cz, 777 027 012

Akce je podpořena grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti

***

Společnost ROSA a sdružení Calla

Vás srdečně zvou na **přírodovědnou vycházku**

„Výprava za netopýry“

**se zooložkou Terezou Březinovou (PřF JU)
a entomologem Jiřím Řehounkem (Calla)**

Přírodovědná vycházka za poznáním netopýrů a možná i dalších zajímavých obyvatel v Přírodní rezervaci Vrbenské rybníky. Povídání o netopýrech s ukázkami živých jedinců, určování netopýrů podle hlasu s pomocí moderní techniky. Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti a potrvá zhruba dvě až tři hodiny. Při silném větru a dešti se akce neuskuteční!

V pátek 28. 8. 2009 ve 20:00 hodin

Sraz na zastávce MHD Vltava (spoje 9, 14, 15, 19).

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 387 310 166, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Rosa – společnost pro ekologické informace a aktivity, Senovážné nám. 9,
České Budějovice, tel.: 387 432 030, rosa@rosacb.cz, <http://www.rosacb.cz>

Heinrich Böll Stiftung a Ministerstvo životního prostředí

zvou na ezinárodní konferenci

Save the Date

Na cestě ke Kodani

Evropská unie a Spojené státy – hlavní hybná síla úspěšné dohody po Kjótu?

23. září 2009

9:00 – 18:00

Hotel Jalta, Václavské nám. 45, Praha

Evropská unie a Spojené státy jsou bezpochyby klíčovými aktéry mezinárodních jednání o klimatu. Mezinárodní ochrana klimatu může být úspěšná pouze pokud se tyto dva aktéři samy zaváží k ambiciózním cílům a dokáží, že tyto cíle na svém území mohou splnit. Změny klimatu představují nejen ekologické, ale i ekonomické riziko. Vzhledem k současné hospodářské krizi představuje otázka klimatických změn ještě větší výzvu. Cílem konference bude diskutovat o těchto výzvách, před nimiž stojí Spojené státy a Evropská unie v důsledku toho, že se při mezinárodních jednáních o klimatu ujímají role „průkopníka“. Dalším tématem bude dopad současné ekonomické krize na mezinárodní klimatickou politiku.

Mezi pozvanými hosty jsou:

Ladislav Miko, ministr pro životního prostředí České republiky, Bedřich Moldan, senátor, Parlament České republiky, Ketil Karlsen, poradce pro otázky vyjednávání o klimatu, dánské ministerstvo zahraničních věcí, Nicole Wilke, ředitelka sekce pro mezinárodní klimatickou politiku, německé ministerstvo životního prostředí, Arthur Runge-Metzger, ředitel sekce pro klimatickou politiku, Evropská komise, Andrew Light, Center for American Progress, USA, Dimitri Zenghelis, někdejší tým pro vypracování Sternovy zprávy, Velká Británie, Ottmar Edenhofer, Potsdamský institut pro výzkum vlivů na klima, Německo, Thomas Sterner, Univerzita v Göteborgu, Švédsko, Sanjay Vashit, Climate Action Network Indie, Kateřina Husová, CEE Bankwatch, Česká republika

Kontakt: Anka Dobsław, Heinrich-Böll-Stiftung Praha, Tel. +420 251 814 173, dobslaw@boell.cz, www.boell.cz

***

I letos si Vás dovoluujeme pozvat na (nejen)

studentské letní tábory

v jihočeských mokřadních přírodních rezervacích,

jejichž hlavní náplní je kosení luk a úklid trávy. Můžete si tak přivydělat, poznat nové kamarády, skryté kouty jihočeské přírody, masožravé květiny a své fyzické limity.

Pracovní podmínky bývají extrémní. Pracuje se 7 hodin denně za plat 50 Kč/hod. Kromě práce nabízíme nepracovní program. Ten sestává zejména z **celodenních cyklistických výletů** do přírody a chráněných území CHKO Třeboňska, Přírodního parku Novohradské hory, NP Šumava a j. **Podmínky účasti:** Věk od 16 let výše, chuť pracovat a schopnost odolávat nepříznivým podmínkám. Umění kosit není podmínkou. **Podmínky na akci:** Bydlení ve velkém vojenském stanu (nebo ve vlastním) na okraji rezervace nebo u mě na farmě, vaření společně - náklady rozpočítané mezi účastníky. Počet max. 10 - 12 osob.

Nutné vybavení: kolo !, cest. pas, holínky, pláštěnka, spacák, karimatka, teplé oblečení. Vhodné vybavení: hudební nástroje, dalekohledy, plavky.

TERMÍNY:

24. 8. – 1. 9.

Přírodní památka Ďáblík na Trhvosvinensku (*základna u mě na farmě*)

1. 9. – 10. 9.

Národní přírodní památka Terezino údolí – romantický park na Novohradsku

10. 9. – 28. 9.

Přírodní památky Děkanec, Jenín a Svatomírov v šumavském podhůří
(*u předchozího i tohoto termínu bude základna opět u mě na farmě*)

ZÁVAZNÉ PŘIHLÁŠKY: Písemně nebo e-mailem nejpozději 2 týdny před akcí na adresu: STROM - Ing. Jiří Marek, Chvalkov 22, 374 01 Čížkrajce. Tel.: 386 323 240, e-mail: marek.chvalkov@worldonline.cz. Uvádějte nejen mailovou, ale i standardní adresu!!! Při obsazeném termínu Vám nabídneme náhradní. Informace o místě a době srazu obdržíte asi týden před akcí. Vše výše uváděné, fotky atd. najdete na www.iSTROM.cz.

Na setkání se těší Jiří Marek

----- ĎÁBLÍKOVA PORADNA -----

Rád bych si pořídil solární systém na svůj dům. Kolik z něj u nás mohu získat energie?

Bohužel nepíšete, zda chcete fotovoltaiku na výrobu elektřiny nebo solární kolektory na přípravu tepla. V našich klimatických podmínkách dopadá ročně na každý metr čtvereční území (ideálně vodorovné plochy) od 950 do 1 100 kWh sluneční energie. Jestliže plánujete fotovoltaiku, mohu Vám doporučit nástroj na internetu Photovoltaic Geographical Information System na adrese: <http://re.jrc.ec.europa.eu/pvgis/apps3/pvest.php>. Po zadání polohy a popisu systému se Vám zobrazí předpokládaná roční výroba elektřiny. Nezapomeňte zohlednit místní podmínky, například častější mlhy v nivách nebo znečištěné ovzduší ve velkém městě.

V případě, že chcete solární systém na teplo, bude Váš energetický zisk velmi záležet na použitých kolektorech a dalších prvcích systému a také na provozu, zejména spotřebě ohřáté vody. Obecně se dá říci, že pokud budete chtít jen systém na ohřev vody, získáte z každého metru čtverečního 450 až 600 kWh, pokud budete chtít využít teplo i na přitápění, může být Váš energetický zisk realisticky 250 až 400 kWh za rok.

Edvard Sequens

Ekologická poradna sdružení Calla – poradenství pro Vás

Mimo běžná témata ekologické poradny u nás můžete hledat pomoc v oblastech, na které se specializujeme:

Procesně-právní poradenství - metodická i právní pomoc občanům, obcím a občanským aktivitám při rozhodování o stavbách a činnostech ovlivňujících životní prostředí, zapojování veřejnosti do procesů posuzování vlivů staveb na životní prostředí, využívání zákonů o poskytování informací, zakládání občanských sdružení, organizování občanských aktivit, zprostředkování posudků. *Za tuto oblast poradny odpovídá Pavla Matějková, dosažitelná na telefonu 387 311 381, e-mail: pavla.matejkova@calla.cz.*

Ochrana přírody a krajiny - odborná pomoc v oblasti biologie a ochrany přírody, chráněná území a péče o ně, územní a druhová ochrana přírody (se zaměřením na entomologii a botaniku), ekopedagogické využití chráněných území. *Za tuto oblast poradenství je zodpovědný Jiří Řehounek, volejte ho na telefon 387 311 381 nebo pište na e-mail: rehounekj@seznam.cz.*

Obnova těžbou narušených území - přirozená obnova těžbou narušených území (především ve šterkopískovnách), poradenství při tvorbě rekultivačních plánů využívajících přirozenou obnovu, využití těžbou narušených území v druhové ochraně a ekologické výchově a ekologie obnovy (restoration ecology). *V této oblasti Vám poradí Jiří Řehounek, kterého najdete na telefonu: 387 311 381, ale spíše na e-mailu: rehounekj@seznam.cz.*

Trvale udržitelná energetika - poradenství občanům, obcím i občanským sdružením v oboru obnovitelných zdrojů energie, jejich možnostech, dostupnosti, podporách pro realizaci, legislativě apod. Právní a všestranná informační pomoc obcím, u nichž by mohlo být vybudováno konečné úložiště vysoce radioaktivních odpadů, archiv informací k jaderné energetice. *Pro odpovědi z oblasti energetiky se obraťte na Edvarda Sequense na telefon: 387 310 166, e-mail: edvard.sequens@calla.cz.*

Alternativy pro zemědělství - informace o pěstování technických plodin v zemědělství a jejich dalším využití. Konzultace pro zemědělské podniky v oblasti energetické soběstačnosti: pěstování energetické biomasy, využití biopaliv. Archiv videí, fotografií, publikací a informačních materiálů o pěstování, zpracování a využití konopí setého. *Poradnu v oblasti zemědělství u nás vede Hana Gabrielová, kterou kontaktujte pomocí telefonu: 387 310 166 nebo e-mailu: hana.gabrielova@calla.cz.*

Poradenské hodiny pro veřejnost v kanceláři sdružení - Fráni Šrámka 35, České Budějovice:

Omlouváme se, ale během letních prázdnin jsou poradenské hodiny pro veřejnost omezeny.
Navštívit nás můžete vždy **ve středu od 10 do 14 hodin** nebo po domluvě.

Využijte poradenství pomocí e-mailu: poradna@calla.cz. Písemné spojení: Calla, P.O. BOX 223, 370 04 České Budějovice.

Zpravodaj Ďáblík vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: P. O. BOX 223 370 04 České Budějovice

Sídlo: Fráni Šrámka 35, České Budějovice

Telefon a fax: 387 310 166

Telefon: 387 311 381

E-mail: calla@calla.cz

Internet: <http://www.calla.cz>

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Starší čísla občasníku Ďáblík najdete na stránkách sdružení Calla.

Uzávěrka dalšího čísla je 31. srpna 2009.

» Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. «
» Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz «

Vydávání zpravodaje Ďáblík je podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

